

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára: 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

A termés.

Magyarország reményeinek eszter-dönkint egyszer van aratásuk. Az arany kalászzsal ékes rónaságra tekintünk, mindannyian onnan várjuk az erőt, a mely hazánkat táplálni fogja. Arra tekint az iparos, arra a kereskedő, arra az esze után élő munkás sereg. Ha azoknak jól megy, emezeknek sincs szükségük, ha a földmivelő jól arat és jó áron ad el, föllevevén minden, akár a lankadt vetés az enyhe, áldáshozó eső után.

Rosznak az idej terméskilátások. Gyengébbek a tavalyiaknál. Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs! A tavalyi termés alatta állott a közepesnél, az idej még annál is rosszabb lesz Tavaly 38-43 millió métermázsza buza termett, az idén — a földmivelésiügyi miniszter hivatalos jelentése szerint — körülbelül 2 millió métermázszával kevesebbre számíthatunk, a mi körülbelül 32 millió koronával kevesebbet jelent az országra.

De nemcsak a buzából, de általán, az összes kalászból rosszabb termésre van kilátásunk, mint tavaly volt. Oka az eső hiánya. Sok helyen volt eső, de országsszerte a jégverés miatt panaszkodtak, a mely sok ezer gazdának tönkre tette a reményekeit. Ha kapnánk is most már esőt, nem sokat használna. Legjobbák a kilátások a nagy magyar Alföldön, a Tisza mellékén s a Duna jobbpartján.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Az öreg Orémusz János.

Irta: Platz Bonifác dr.

Ötven évvel ezelőtt az uraság az ötös fogatnál kezdődött. Akire az őt lónak gyeplőszárát bízták, aki az őt gyeplőszárát hajtás közben ügyesen tudta ujjai közt váltogatni: az a kocsisnép arisztokratái közé tartozott. De senki a veszprémi Bakony közepén külön nem volt az öreg Orémusz Jánosnál. Furcsa név biz ez. Azonban családjára kétszáz év óta áll a zirczi apátság szolgálatában s nevét bizonyára onnan vette, hogy valamelyik gyerek őse nagyon szeretet paposat játszani és sokszor énekelte a misebeli oremus-t. Bármint van, jó kocsi! Soha eddig másutt nem ült Orémusz, mint parádés bakon. Az egyik próbaképen a zirczi apátnak huszárja lett. Azonban csak két hónapig hordozta az ezüstszinóros kék libériát, a kócsagiorgós kucsát s a nyusztrémes dolmányt. Azt mondta, hogy ő csak lovaihoz kívánkozik az istállóba. De hát nem arról van szó. Hanem az öreg Orémusz Jánosról, aki ötven évig hajtotta az apátság egyik parádés négyes fogatát.

Nem tudom megvan-e még valahol az a tisztesség, melyet úgy hívnak, hogy »kocsisbíró.« Mert az öreg Orémusz János az volt. Nem mintha bíraskodott volna; hanem ez a tisztesség azt jelentette, hogy az ő vidékén ő volt az elismert legnagyobb kocsisauktoritás. Amivel az járt, hogy bár-hová befordult, uri kastélyba vagy korcsmába,

Nagy szomorúság ránk, magyarokra a rossz terméskilátás. Hiszen földmivelő ország vagyunk, a forrást, a melynek vizéből egész országunk felüdülni akar, a földtől reméljük. Buzából csupán majdnem 6 millió holdat vettek be az idén.

Igaz, hogy ha még olyan jó termésünk volna is, mit használna az minékünk. Gazdálkodó állam vagyunk, de épen az a gazdálkodó osztály az, a melyre a legtöbb terhet rakták, hogy össze kell alatta roskadni. Azokrá a szép nagy sik területekre tekintettek leginkább, mikor az adózás terheit az ország lakosai között felosztották. A földmivest terheli nem csupán az állam, de maguk a megváltozott viszonyok is. A régi patriarkális gazdálkodási rendszerből hirtelen kellett átlép-nünk a modern követelmények mesgyéjére, a mi egyszerre sok és nagy befektetést igényelt. Az adósságot egyre-másra csinálták gazdáink, úgy hogy ma már alig látszik ki belőle a fülük. Remélték, hogy a föld majd kamatostól adja vissza azt, a mit befektetésül elnyelt. A termések rosszak lettek, az igények megnövekedtek, az adósságnak elég volt a kamatait fizetni, nemhogy a törlesztésre gondolhattak volna. Így csapott össze az áradat a legtöbb gazda feje felett. Látjuk a kisgazdák ezreit, a mint a hazából kifelé vándorolnak, látjuk a másik részt, a mely valaha munkabíró, dolgozó, vallásos része volt a

társadalomnak, most új reményekkel a városba vonul, ott szaporítja a proletárok számát. Dolgozik, ha van hol és miért. Ha dolga nincs, koplal, elégedetlenkedik és züllik, kész eszköz a nemzetet, hazát megtagadó szocializmus és anarchizmus kezei között.

A régi nagybirtokosok helyzetéről szólni nem akarunk — pedig az is elég szomorú és az is csak a hazának baj — de ott van a pusztulni indult közép birtokos osztály, a mely még nem hagyta el az ősi kuriát, nem soká tartja magát, az adósság emészti őket is meg. Ezek is menekülnek, be a városba, a hivatalok füstös levegőjébe, a másik stréberkedik, fitogtatja a harmadik a ritgítől meg maradt virtust, de hát hiába, kamatot az se hoz.

Nagy átalakulásoknak kell a küszöb-re jutnunk. Az igaz, hogy egy új osztály elfoglalta a birtokos osztály helyét, de a magyar államnak kötelessége tenni, még pedig sokat és nagyot tenni a magyar faj fönttartásáért. Arra égető szükség van a mi hazánknak. Nem az elpusztultat kívánjuk új életre kelteni, csupán a még megmaradtaknak nyújtja oda a magyar állam segítő kezét s ha nem okvetlenül halált hozó a betegség, gyógyítsa meg. Erre van szükségünk magyar és nemzeti szempontból.

az ott levő kocsisnép azonnal szolgálatára állott; lovat kifogta, ledörzsölte s az istállóban ellátta. Ilyen tisztességben állott az öreg Orémusz János. De meg is érdemelte.

Sokszor hallottam már, hogy a ló, meg a kutya megérti gazdája beszédét. De sohasem hittem el. Ha az öreg Orémusz Jánosra gondolok, könnyebben elhiszem. Holmi legyező- és zseb-kendő-nyelvről is hallottam már. Én csak annyit tudok, hogy az öreg Orémusz János megteremtette a gyeplőszárnyelvet; és lovat azt megértették. Bármekkora hajtásban voltak lovai, ha vásáron, vagy falun mentek keresztül, mindig nagyon nyalkán jártak s mint mondani szokás, táncoltak. Kértem az öregőt egyszer: hogyan van, hogy lovai mindig táncolnak, ha az országutról házak hözé kerülnek? Azt válaszolta: mert megértik a szót. Hiszen nem szól hozzájuk? Nem ám! Hanem orgonálnak! Hát ez mit jelent? Azt, ha hüvelykujjammal nyomom meg a gyeplőt, tudják már, hogy vigyáznai kell. Ha mutató ujjammal nyomom meg, akkor nyalkán kell járni; ha középső ujjammal, akkor táncolni kell.

A bakon mindig mozdulatlan nyugalommal ült. Lovain, meg az országuton kívül semmit sem látott. De itt meglátott mindent. A legkisebb kavicsot, gödröt elkerülték lovai. Az ostar inkább csak czéger volt kocsiján. Kézbe csak akkor vette, ha büntetni kellett. Ami két esetben következett be. Ha a ló megbotlott, vagy megijedt. Érdekes volt látni azt a lovat, mely vétségbe esett. Ugy tetszik, tudta bűnét; mert azonnal abba a rövid szökésbe, ugrálásba vágott át, mely

az ijedt lónak szokása. Az öreg Orémusz János először megdorgálta szóval a véktest s aztán a legelső kapaszkodónál erőset vágott a ló oldalára. De azért a rendes tempóból egynek sem volt szabad kiközkennie.

A lovakkal különben határtalan szelidséggel, gyengédséggel bánt. Dédelgette őket, kedveskedett nekik, beszélgetett velük, mintha minden szavát megérték. Az öreg egyébként azt állította, hogy lovai megértik Annyi bizonyos, hogyha lépését hallották, már valamennyi röhögött az istállóban. Legkedvesebb lova volt a Lotri; egy gyönyörű herült szürke, a czinderi fajtából; 17 markos, nagy elejű, gyorslábu és fáradhatatlan. Ezt az ostarhegyest becézgette, mint a kis gyermeket. Ez értette meg legjobban a szavát. Csak egyben nem engedelmeskedett neki. Lehetetlen volt a kovácsnál megpatkolni; ellenben az istállóajtóban olyan szelid volt, mint a kezes barát.

Az öreg Orémusz János nevezetes volt nagy hajtásairól. Egyre különösen emlékszem. Ma elvitt egy urat Zirczről Lepsénybe; ez ötven kilométer; ugyanaz nap fölment Balaton-Füredre; ez negyven kilométer; másnap elhajtott Badacsonyra, ami szintén 40—45 kilométer. Harmadnap engem visszavitt Zirczre, ami 80 kilométer. S mikor beértünk Zirczre, lovai úgy táncoltak, mintha most indultak volna utnak; s mikor az apátság előtt megálltunk, visszaézték, mintha azt mondták volna: hát nincsen több!

Az öreg Orémusz János kezében a ló soha el nem fáradt. Járása mindig egyenletes és öntudatos volt. Miként a kocsi, úgy a ló sem

ÜJDONSAGOK.

— **Platz Bonifác ünneplése.** Az európai hírű tudós szerzetes, szegedi tankerületi főigazgató 30 éves tanügyi működésének jubileuma fényes ünnepek között folyt le f. hó 16-án a bajai cisztercita rendház tágas termeiben. Az ünnepélyt isteni tisztelet előzte meg, melynek folyamán a templom zsufolásig megtelt ünnepelő közönséggel, mely hosszu sorokban vonult át szent mise után a főgimnázium szépen díszített tornatermébe, a hol volt tanártársai nevében *Fülker* igazgató, volt tanítványai nevében *Bogdanovics* Lucian budai püspök, a város nevében pedig *Hegedüs* polgármester üdvözölte az ünnepelt főigazgatót, a ki lendületes beszédben elérzékenyülve mondott köszönetet a nem várt s nem remélt ünnepeltetésért, mely fényes bankettel ért véget. Mi csak azt sajnáljuk, hogy városunk nagy szülőföldjének ünnepeltetésében épen e város hiányzott.

— **Személyi hír.** *Havranek* József kir. tanácsos, polgármester ma reggel Budapestre utazott, hogy a földmívelésügyi miniszteriumban a vízvezeték létesítése tárgyában meghallgasson néhány szakvéleményt. Kurta lesz a válasz: Ha „énzetek van, építsetek meg, ha nincs, hát várjatok velem! Többször említettük már, hogy a jelenlegi terv szerint városunkban vízvezeték soha sem lesz. Több vállalat szakemberei hetekig tanulmányozták itt a terveket, de egyik sem ment bele a vállalkozásba, mert nagy rizikó. Egy-két száraz esztendő elég ahhoz, hogy az Aszalvölgy felmondja a szolgálatot, mert forrásai nincs. Hiába jajgatunk tehát, a míg pénzviszonyaink nem javulnak s vállalkozót fogni nem tudunk, addig a vízvezeték nélkülözünk kell.

— **Papszentelés.** *Szabó* János és *Szabó* Jenő végzett theolusogok, a sz. gyakorlatok befejezése után, csütörtökön f. hó 20-án egy előjárójuk

figyelt egyébre, mint dolgára. A gyeplő kezében mindig biztosan állott; éjjel-nappal, jó vagy rossz időben nyugodtan üheltet, alhatott az, akit vitt. E megbízhatóságában támogatta a kocsisnak legszükségesebb, de legritkább erénye, a föltétlen józanság. Megívott, ha kinálták, egy-két pohár bort; többet soha. S a fő, hogy soha sem kért semmit: büszkeségében szemérmes volt ez a középtermetű, jóarcú öreg, kinek jóságos magyar arcához a kiborotvált Kossuth szakál nagyon jól illett. Azután lovai ugy jártak, a hogyan a kocsiiban üő ur parancsolta. Percre lehetett indulni s percze érkezni. Ha a lovak erejét fölülmulta a kíváncsóság, tiszteletteljesen megmondotta. A mi azonban nagyon ritkán történt. A legszebb hajtások egyike, melyekre emlékszem, az volt, mikor 50 perc alatt vitt Zirczről Hajmáskérre, a mi huszonkét kilométernyi ut. És lovai ilyenkor meg sem habosodtak. Ebben állott az ő hajtó művésze. Nagyon régen volt, harmincz évvel ezelőtt, vendégeket hozott Balaton-Füredről Zirczre. Kettő közülök most is él: *Klinger* István dr. egyetemi tanár és *Sajóssy* Alajos, egri főgimnáziumi rajztanár. Veszprémen át vezet az ut s itt épen hetivásár volt. A füredi ut a szük megyeház-utczán víz keresztlül, mely tele volt száz vásáros, gabonás szekérrel. Városban nagy trappban kell hajtani és nyalkán. Ez a regula. A vendégek ijedeztek a kocsi-fömlégekben; de *Orémusz* János lovai mint a föcskemadár, ugy surrantak a kocsi-fömlégek keresztlül. Fölsőleges volt az ijedelem; nem esett kár semmiben. A hetvenes évek elején még nem volt készen a magyar nyugati vasut. Kocsi jártak Veszprémből Székesfejérvárra. Történt, hogy *József* főherczeg az előbbi városban katona-szemlén volt s azután Fejérvárra akart menni. De egész Veszprémben nem volt kapható négyes lozat. A főispán, *Fiáth* Ferencz báró,

kisérétében Veszpréme utaznak, hol *Hornig* Károly báró megyés püspök f. hó 21-én a kisebb rendeket, 22-én az alszerpapságot (subdiaconatus), 23-án a szerpapságot (diaconatus) adja fel nekik, 24-én pedig áldozópapokká (presbyter) szenteli őket. Ödvözöljük az Úr felszentelendő szolgáit!

— **A női iparkiallítás.** A női iparkiallítás rendező bizottsága vasárnap d. u. 3 órakor a Vörösmarty-kör helyiségében *Szögyény-Marich* Julia és *Zichy* Jenő gróf elnöklété mellett ülést tartott. A rendező bizottság tagjai közül jelen voltak: *Aujedoczky* Adolfné, *Eisenbarth* Ferencné, *Fittler* Béláné, özv. *Klein* Józsefné, *Lichtneckert* Antalné, *Macskásy* Róza, *Reé* Istvánné, *Révy* Ferenczné, *Vörös* Szilárdné, *Wertheim* Arminné és dr. *Czapáry* László titkár, *Alaghy* Dezső, *Fittler* Béla, *Vértessy* József és dr. *Vértessy* Géza. Az ülés első tárgya a kiállítás idejének megváltoztatása volt s a bizottság egyhangulag két héttel odázta el a kiállítás határidejét s így a kiállítás f. évi november hó 30-tól december hó 15-ig terjedő időben fog megtartatni. *Szögyény-Marich* Julia elnök ezután felolvassa a jelentkezők névsorát, mit a bizottság örömmel vett tudomásul. Jelenti továbbá, hogy a gázgyár igazgatósága a kiállítás időtartamára a helyiségek világítását díj nélkül eszközli. A gyár nemes ajánlata jó hatást keltett s köszönettel vétetett tudomásul. A helyiség kérdése még mindig elintézetlen ügye a bizottságnak. Tudvalevő dolog, hogy, miután a kereskedelmi csarnok kalaber-játszmáit s így helyiségeit sem nélkülözheti, az elnökség küldetett ki alkalmas helyiség keresésére. Az eddigi munkáság eredményeként bemutatják a Magyar Király szálloda bérlőjének ajánlatát, a melyet a bizottság oly borsosnak talált, hogy el nem fogadhatta; e kérdésben tehát a bizottság az elnökségnek további megbízatást adott. Hogy a kiállítás ügyének minél több híve, illetve résztvevője legyen városunkban, a bizottság lelkes hölgyei magukra vállalták az időt és fáradságot igénylő feladatot: a résztvevők megnyerését. Gyűjtőleveket vettek magukhoz s így hiszszük, hogy a

Zirczről rekvirált egyet. Hát ki egyéb menjen, mint az öreg *Orémusz* János? Meghívhatja a józság-kormányzó s így szól hozzá: János, holnap nagy dolog lesz. *József* főherczeget kell vinned Veszprémből Fejérvárra. Ma este beballagsz s a püspökvárban megkérdezed, hogy reggel mikor állj elő. Becsületet valljak veled. — Igenis csókolom a kezét. Csak azt tessék megengedni, hogy addig menjek a zabbá, a meddig akarok. — Ezt az engedelmet megkapta. Ez esetet ő maga így mondta el nekem:

»Megyek át a majorba; már a kapuban hallottam a szürkék röhögését. Mondtam nekik: No szürkék, majd holnap mulassatok! Megfűrösztöttem őket; eléjük adtam dupla porczió zabot. Megették; de már alig férték a bőrükbe. Nagyon a lábukba szállt a zab; pedig a négy szürke együttvéve kitett nyolcvan esztendőt. Lassan bekocogtam Veszprémben s ott reggel 8 órára rendeltem a püspökvár elé. Jól elláttam a szürkéket; de zab már nem fért beléjük; csak kapkodtak benne. Nyolcz óra felé előálltam; pont nyolczkor két katonatiszt ut a kocsiába. Magyarul beszélgettek. Azt mondták, az egyik *József* főherczeg volt. Ez azt parancsolta, hogy jól hajtassak. Gondoltam magamban, a szürkék is ezt várják. Leereszkedünk a püspökvárból, azután fölkapaszkodunk az országutra; há! látom, hogy négy lovas megye-huszar jár mellettünk. Kieresztem a sudarat, megérintem a Lotri nyakát s azt mondom: menjünk! Nem jártunk eléggé. Kieresztem a sudarat még egyszer s a fölén érintem meg. Megrázza a fejét; nem tesszik neki! De aztán a négy szürke nekifekszik, mint az agár. A megye-huszarok egyenkint maradoztak el. Csak ezt akartam! Most már mehetünk nyugodtan! Pont tizenegyor a megyeház bolthajtása alá

hasznos, szép és nemes ügy szolgálatában sikerrel fognak működni.

— **Két zongoravizsga.** A közelmultban kétszer egymután telt meg a főgimnázium tágas díszterme előkelő közönséggel, hogy tanujá legyen a mesteri tudásnak, mely évenként élénk tárja fáradságának, művészi munkájának gyümölcsét. F. hó 13-án *Leéb* Erzi és *Mariska* zongoratanárnok mutatták be tanítványaik előmenetelét. Ugy az előadási modor, mint a tulajdonképeni technika iránti érzék a mesterek gondos munkáját árulják el. Általában véve dicsérettel kell megemlékeznünk a lefolyt s mindvégig élvezetes zenehangversenyről, a melynek folyamán főleg *Lichtneckert* Juliska, *Dubovszky* Elemér, *Kodes* *Mariska*, de leginkább *Ébner* Ilonka emelkedett ki precziz, tiszta játékkal. — Alig bontakozott ki a közönség a csütörtöki hatás alól, midőn szombaton hasonló műelővezetnek lehetett részese. *Námessy* *Mariska* tanítványai állottak a nagy közönség elé, hogy derekasan megállván helyüket, szívvel-lelkel nemesítő zenei tudasukkal dicsérjék a közönség részéről igen előnyösen ismert mester szakavatottságát. Sorra mehetnének a dicsérettel s a program minden egyes számánál jelezniük kellene a ki-kitörő tapsvihart, mely a fáradságos munka meglepően szép eredmények megérdemelt jutalma volt. Kiemelkedő pontjai voltak a gazdag műsornak mégis azok, a hol a mester egy-egy tanítványával illesztette egymás mellé művészi érzékkel a hangokat, a melyek szép tökélytel ügyes harmoniában vegyültek egybe főleg *Pollasék* *Annuska* és *Heisz* *Mariska* játéka folyamán. Szóval a kezdők és haladók egyaránt ügyes mesterükre vallanak s közönségünk teljes meglepedéssel bizhatja reá gyermekeit ama tudatban, hogy az e célra fordított költség és fáradság bőven megtermi gyümölcsét.

— **Névváltoztatás.** *Kiskoru* *Karpelesz* *Ignác* zeczei illetőségű, székesfejérvári lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedellyel »Kovács«-ra változtatta.

áltam be. Azt mondta a főherczeg: »Kocsis jól hajtottál! — A távolság 52–54 kilométer.«

A milyen tisztességtudó volt az öreg *Orémusz* János, ép oly büszke volt a kocsi nevére. Késő őszzel szortirozzák véglegesen el-adásra az apátság előszállási ménésében az őt esztendő, de már egészen betanított csikókat. A fő-józságkormányzó, saját kocsi beteg lévén, az öreg *Orémusz* Jánossal ment le az osztályozáshoz Előszállásra. Páronként vezették elő s logták be az új csikókat a lovászok. Legutoljára két mokány, rövid testű, 16. markos, nagyon sötét pej maradt. A főkormányzó azt rendelte, hogy ezt a kettőt az öreg *Orémusz* János hajtja. A ménés-mester, a ki vagy huszonöt évvel volt fiatalabb *Orémusz*nál, ezt pár szóval oktatja, hogy miképen bányák a két csikóval. *Orémusz* János végig mérti tetőtől talpig a ménés-mestert s ezt mondja: az ur még a világon se volt, mikor én már az öreg *Zámory* *Kálmán*nak ötös kocsi voltam! Föült s hajtott, mintha örökké a kezén járt volna a két szilaj pej! Megjegyzem, hogy az öreg *Zámory* *Kálmán* a mult század első felében Veszprémmegyének egyik leggazdagabb nagybirtokosa s az ország egy legnagyobb löcsiszára volt.

Végül azután a hetvenes évek dereka táján az öreg *Orémusz* János lekerült a bakról. Ötven évig hajtott négyes fogatot; a keményszáju, nagyvérű lovak agyonhúzták őt. Penzióba került; az apátság kiutalta neki minden illetményét. Így éledégt még vagy három-négy évig. De könny száladt a szemébe, mikor jó lovait más kézben látta. Mikor azután meghalt, ezt a jó és hűséges öreg cselédet azzal tisztelték meg a zici konvent tagjai, hogy a perjellel élükön tizenhatan, elmentek ennek a legendás öreg kocsisnak temetésére.

A »Természet« után.

— **Jubileumi bucsu.** A lovasberényi r. kath. hívek a pápa által engedélyezett jubileumi bucsuban részveszteni óhajtván, f. hó 16-án Pátkára mentek körmenettel, melyen a *gróf Csirány* család példás ajátossággal résztvett, *gyalog* tevén meg az utat a körmenettel Pátkáig és vissza. Pátkán az előirt bucsuimák elvégzése után *Schier* plebános tartotta az ünnepi szent beszédet és ünnepi misét.

— **A Vörösmarty-kör választmánya** tegnap délelőtt *Zichy* Jenő gróf elnökle mellett ülést tartott s ez alkalommal a szabályrendelet átdolgozására egy szűkebb körű bizottságot küldött ki. Elhatározatott továbbá, hogy *Vajda* Ödön zirci apáthoz küldöttséget meneszt, hogy megköszönje a cistercita Rend épületébe illesztett Vörösmarty-emléktáblát s a decemberi jubiláris ünnepségen való részvételét. A küldöttséget *Zichy* Jenő gróf vezeti, tagjai a következők: *Vérteszy* József, *Daróczy* Béla, dr. *Varga* Zsigmond, dr. *Palánszky* Miklós, *Fittler* Béla, dr. *Fanta* Adolf, *Dieballa* György, *Bereczky* Miksa és *Gáspár* Károly. Ugyancsak küldöttség fogja a kör köszönetét nyilvánítani a déli vasút társaság igazgatóságánál, mely minden lehetőt elkövetett az alkalmas közlekedés megkönnyítése érdekében. Miután a választmány határozatilag kimondta, hogy a szünidei két hónap folyamán ülést nem tart, az elnök életésével az ülés véget ért.

— **A konzerv-gyár ügye.** A hirtelen halállal elhunyt bozeni konzervgyárost, *Tschurtschent-haler* Alajost f. hó 16-án temették el nagy részvét mellett. A város is kifejezte részvétét s nevében *Rauscher* Béla vár. biz. tag helyezte koszorút az elhunyt ravatalára. Általános volt a hit, hogy a gyáros halálával sirba szállott a mi konzervgyárunk ügye is, legutóbb vett értesülésünk szerint azonban az elhunyt gyáros 26 éves fia hajlandó üzembe hozni az itteni konzervgyárat, ha részeseül ama kedvezményekben, a melyeket atyja már elnyert. Mivel annak utját semmi sem állja, így lehet még reményünk, hogy a konzervgyár végre is felépül városunkban.

— **Uj internatus.** A budapesti Mária-congregatióban, mely *Vaszary* Kolos bibornok-hercegprimás és *József Ágost* főherceg fővédnöksége alatt áll, internatus nyílt meg középiskolai tanulóknak számára. Az internatus esztendő-egyház-megyei papok vezetésére van bizva, hol az évi tartásdíj 570 kor. Bővebb felvilágosítást az igazgatóság nyújt Budapesten VII. ker. *Damjanich-utca* 28/a.

— **Jogos és méltányos kérelem.** A városi tisztviselők, hivatalnok és segédszemélyzet a f. hó 27-ikén tartandó közgyűlésen ama kérelemmel fordul a törvényhatósági bizottsághoz, hogy a nyári hónapokban (július és augusztus) a hivatalos órák reggel 7 órától d. u. 1 óráig legyenek. Ha figyelembe vesszük, hogy a városi tisztviselők és hivatalnokok túlnyomó része törvényes helyettes hiányában, de folyton szaporodó hivatali munka miatt is a helyhatósági szabályrendeletben gyökerező szabadságidőt nem élvezheti; ha megfontoljuk, hogy főleg e nyári két hónap folyamán a tisztviselők teendőiket a kora reggeli órákban végzik, mert a túlszűfolt, egészségtelen városi helyiségekben az eredményes munkaság szinte lehetetlen: jogosnak és méltányosnak tekintjük e kérelmet s az elől elzárkózni nem lehet. A mennyiben azonban a szervezési szabályrendelet ily irányban változást szenved s ehhez miniszteri megerősítés szükséges, az ideiglenes hivatalos órákat alig élvezhetik hivatalnokaink, mert a hozandó közgyűlési határozatot 30 napi közszemlére kell kitenni, hacsak valami exlex-eljárással nem sikerül keresztül vinni a módosítást.

— **Sikerült júniális.** F. hó 9-én a sár-szentmiklósi kath. olvasókör az iskola- és dalárdának beszerzett harmoniumra tekeversenyvel egybekötött szépen sikerült júniális tartott, mely daczára az alacsony beléptidíjnak mégis mintegy 100 koronát jövedelmezett az emlitett célra. *Seidl* Kálmán 4 kor 40 fill., N. N., N. N. 2-2 kor., *Kovács* Béla, *Káldrovits* Árpád, *Szabó* Sándor 1-1 kor 40—40 fill., *Fehér* Géza 60 fill., *Schrott* Gusztáv, *Hibka* Matild k. a., *Kovács* Pál, *Kovács* Gyula, *Srausz* Ignác, *Arany* Béla, *Pintér* Gergely és neje, *Kiss* György, *Müller* Károly 40—40 fill., *Brazsák* József, *Bukor* Pál, *Kolhars* N., *Nika* György 20-20 fillér felülfizetést adtak, kiknek ez uton is köszönetét fejezi ki a bizottság.

— **Dalestély.** A *Fiáth* Pál báró főispán védnöksége alatt álló Polgári Dalkör július hó 7-én a polgári lövölde helyiségében saját pénztára javára táncal egybekötött dalestélyt rendez. Beléptidíjak személyjegyre 1 kor. 20 fill., családjegyre 2 kor. 40 fill. Kertmegnyitás d. u. 4 órákor. Jegyek előre válthatók *Szekerák* és *Hornyánszky* (Szlávik Zsigmond ur) *Nádor*-utcai üzletében és d. u. 4 órától a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadottnak és hirlapilag nyugtatottnak. Músor. 1. Egressy. Szózat, előadja a férfikar. 2. Gyulay. *Pókainé*, szavalja *Hollósy* Ferencz. 3. Magyar népdalok, előadja a férfikar. 4. *Garay*. *Kont*, szavalja *Kiss* Gyula. 5. *Lányi*. Régi nóta, (dal-egyveleg), előadja a férfikar. 6. *Petőfi*. A hazáról, szavalja *Fekete* Ilonka. 7. *Balassa*. Kuruc dalok, *Zord* Ph, *István* költeményeire (első előadás), előadja a férfikar. *Karnagy* *Balassa* L. Kálmán.

— **Harcias ápoló.** Vasárnap délután *Moskovics* József öreghegyi lakos együtt ballagott a város felé bátyjával, *Jánossal*. *Moskovics* József illuminált állapotban lévén dülendezett az uton, sőt itt-ott fel is bukfenczezett fejevárái szokás szerint s mindannyiszor bátyja volt a támogatója. Ily fajta támogatási kísérletezés közepette találkoztak *Molnár* Péter békés-csabai illetőségű, *Szent-György* kórházi ápolóval, a ki állítólag beléjük kötött, botjával *Moskovics* Józsefet ütlegelni kezdte, sőt bal füle mellett meg is sebezte. Ismervén a fejevári legény-tempót alig adhatunk hitelt *Moskovics* József előadásának, a ki saját beismerése szerint ittas volt. *Molnár* 3 hónap óta a kórházból ki sem tette a lábát, csendes természetű, higgadt embernek ismerték felebbvalói s így alig hihető, hogy egy pohár bortól — annyit ivott vasárnap — kedvet kapjon a kötekedésre. Alighanem őt inzultálták, s nem véve tréfára a dolgot, elnadrágolta a fejevári híreket. Kár volt azonnal elbocsájtani szolgálatából, ha egyébként szolid, jóra való embernek ismerték. Majd kiderül az igazság.

— **A névmagyarosítás egyszerűsítése.** Széll Kálmán belügyminiszter — hir szerint — a névmagyarosítás egyszerűsítése céljából rendeletet adott ki, melyben kijelenti, hogy a névmagyarosítás iránt benyújtandó kérvények ezentúl bélyegmentesek s a kérvényhez a kereszlevélén kívül semmi más okmányt többé nem kell csatolni.

— **Az aggok sorsa.** Tegnap délután *K. Horváth* István elnökle mellett egy szűkebb-körű bizottság utolag megtekintette a régi megyei közkórház elhagyott épületét s azt a szükséges renoválások után aggintézetű célra alkalmasnak találta. Az épület átalakítása iránt az intézkedések a közel jövőben megtörténnek úgy, hogy már ez év november havában az aggok elfoglalhatják új otthonukat. Az átalakítások mintegy 8000 korona költséget igényelnek s a mennyiben a vételár 24 ezer korona, az új aggintézet a pénztár 32000 koronáját emésztí fel.

— **A polgári lövöldében** a kedvezőtlen idő daczára szép közönség élvezte a honvédeknek hangversenyét s úgy a tekepályát, mint a löföret szép számmal vették igénybe. Fegyverrel 200, pisztolyal 100 lövés tételét s nyertesek lettek fegyvernél: I. díj: *Id. Csapó* István (4-es), II. díj: *Horváth* Jenő százados (3-as), III. díj: *Binder* Béla, IV. díj: ifj. *Csapó* István (3-as); pisztolyal: I. díj: *Tóth* Aladár (4-es), II. díj: ifj. *Csapó* István (3-as), III. díj: *Binder* Béla (3-as).

— **Jönnek a honvédek.** F. hó 20-án megélénkül a város, a székesfejérvári 17. honvédegylegerezed Veszprémben állomásozó két zászlóaljá ugyanis a déli órákban vonul be városunkba a mintegy 30 napig tartó ezredgyakorlatokra.

— **Gyászrovat.** Részvétellel vettük a gyász-hírt, hogy *Kovács* Gyula kölcsön-egyleti hivatalnok 21 éves korában tegnap éjjel fél 11 órákor meghalt. Urnapján a lövöldében reggeliző táncolt, aztán gőzfürdőbe ment s azóta fel sem kelt, föl-, majd agyhártya gyulladást kapott, mely hosszú szenvedés után életét vette a szerény, de törekvő fiatal embernek. Az önkéntes tűzoltó-egylet, melynek segédtszije volt, külön gyászjelentést bocsájtott ki. Az elhunytat holnap délután helyezik nyugalomra a *Szedres*-kerti temetőben.

— **Cigányharc.** A mi cigányaink megfogva bár, de törve nem, harcias életmódjukkal nem hagynak fel s ha másokkal nem, önmaguk közt rendeznek olyan csetepatét, hogy vér marad a nyomán. A legutolsó harci jelenet ma reggel folyt le a *Lajos*-telepen. *Jónás* Lizi, *Kolompár* Tura, *Rafael* Józsefné és *Lakatos* Ágnes voltak az ellenfelek s lenyuzott orral, végig karmolt poszával ballagtak be a városházára, hogy kiki megkapja az igazát. A rendőrség sehogyan sem tudott elizagadni a vallomásokon s végre is oda lukadt ki a dolog, hogy bizony hibás ott mindenki s a büntetést is egyenlő mértékkel kell részükre osztogatni.

— **Harcz a Rózsás kertben.** Ne adj Isten, hogy holmi féle pocséta kerülő gyalogos egy földel alá kerüljön néhány nyalka lovas katonával, a ki a sarkantyú pengésével is reméltébe szeretné ejteni »kapcsos« ellenfeleit és ha véletlenül az utóbbiak nem hátrálnak, birokra kerül a szurony a lovassági karddal s rendesen a szuronyosok a győzelem. Vasárnap délután a rózsás kert volt a harcmező. A butaságtól szinte banga kinézésű uhlánusaink nem tűrik meg maguk mellett a mi derék magyar honvédeinket s még leányválogatásnál jogot formálnak az esőbőséghez. Ez volt a harc oka vasárnap is. Az első rohamot az uhlánusok intézték a honvédek ellen, a kik szembeszáltak a túlnyomó elemi erővel s szégyen szemre ugyancsak elpáholták a sarkancsúkat. Felfogta a kard primvágását a kurta gyíkles s rövid tusa után ez utóbbi került győzelemre. A döntőnk szerep a honvéd kézsültségre várt, beszüntette a harcot, elszállította a mentőkkel a sebesült uhlánust s aztán tovább folyt a táncz alkonyatig. Mi bizunk ez alkalommal is *Lyró* ezredes ismert erélyében.

— **Velencei csendélet.** *Varga* Sándor velencei lakosnak régi haragosa *Tölcsér* János ottani legényember, a ki ha egyébről nem, duhajkodásáról eléggé híres volt. Régi haragjának már régóta kifejezést akart adni s csak várta a kinálkozó alkalmat, a midőn ellenfelével könnyű szerrel elbánhasson. Terve sikerült. A napokban *Varga* estefélle napi munkája után a mezőről kocsin hazamenőben volt, midőn a község alatt végén találkozott *Tölcsérrel*. Ügyet sem vett reá, gyanútlanul ballagott el mellette s ekkor *Tölcsér* visszafordult s olmos botjával úgy vágta háromszor fejbe, hogy eszméletlen állapotban szállították lakására. Az ügy folytatása a bíróság előtt következik.

— A „Szerény kérdés.“ A Rakovszky-ügy lezajlása után azt a szerény kérdést mertük intézni tisztaveretü laptársunkhoz, a Székesfehérvári Hirlaphoz, hogy lesz-e benne annyi lovagiasság, hogy ha ellenféllel van is dolga, ha lepiszkolta előbb, tud igazságos is lenni iránta. Tisztaveretü laptársunk az ő megszokott szellemes bőfeneeteivel kievickél a kérdés elől és kerekén kinyilvánítja, hogy Rakovszkyról ezután is a régi dudán zeng. Szép! Mi csak annyit jegyzünk meg: Minden lap, még a legkevésbé szavahihető zsidó lap is, — teszme a Magyar Szó — lemondtak már a Rakovszky ellen irányuló rossz viccekről. Tisztelt tisztaveretü laptársunk azonban még csak most akar velük igazában parádézni. Gratulálunk az *uraságoktól* (vagy *oreszágoktól*?) *levettl viccekhez*.

— A „Székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület“ az 1901-ik év július 1-én Székesfehérvárott, a zirc-ciszterci rend főgimnáziumának disztermében évi közgyűlést tartja, melyre a tagtárs urak tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. 9 órákor szent mise a székes-egyházban. 2. Elnöki megnyitó. 3. A közp. bizottság üléséről felvett jegyzőkönyv közlése, s ennek kapcsán: a) a körök jegyzőkönyvei útján a közgyűlés elé terjesztett indítványok tárgyalása; b) a kidolgozásra ajánlott nevelés-tanítási tételek felütti határozás. 4. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése az egyesület kétrendbeli vagyonáról. 5. A bíráló bizottság jelentése a pályamunkákról. 6. A közp. választmány 3 éves megbízatása letelvé, a tiszviselő választás megejtése. 7. Az alapszabályok értelmében előre bejelentett indítványok tárgyalása és tiszteletbeli tagok ajánlása. Kelt Székesfehérvárott, 1901. június 5-én. Mayer Károly, egyházmegyei tanfelügyelő, elnök.

— Felhívás. A közegészségügy lehet előmozdítása feletle kívánatosá teszi, hogy az utcai járdák naponként tisztára söprettessenek és száraz, meleg időben naponként többször tiszta vízzel locsoltassanak. Felkérem tehát a háztulajdonosokat, hogy házaik előtti járdákat, a köztisztaság érdekében naponként pontosan a kora reggeli órákban lesepressék, minden szennytől magtisztítsák, ugy száraz időben, főleg a meleg idők beálltával söpítés előtt, de a nap egyéb részeiben is tiszta vízzel többször fellocsoltassák annál inkább, mivel csakis a vízzel locsolás alkalmas az egészségre annyira ártalmas por lekötésére. Székesfehérvárott, 1901. évi június hó 12-én. Reé István, főkapitány. Konstatálunk kell, hogy a mi főkapitányunk nagyon naiv ember, mert másképp tudnia kellene, hogy a mi városunk közönsége még akkor is nehezen tesz meg valamit, ha törvény kötelezi erre. Hát nem szebb dolog nem öntözni és szidni a rendőrséget, közegészségügyi hatóságot, mint a sokkal kevesebb kellemetlenséggel járó öntözést végeztetni? Kár volt a nyomdaköltségét!

— Szökött cseléd. Manapság a cselédemberekkel nagyon óvatosan kell bánni, főleg így aratás időben, a mikor egy-egy konyha cselédet vagy mindenest valósággal czukorral kell édesgetni. Kénytelen eltűnni a cselédtartó gorombaságot, lvsaságot, szemet kell hunyia a cseléd erkölcstelen üzelméi előtt, az ilyenkor jeletkező tulgagas bérköveteléseket szó nélkül teljesítenie kell, mert ritkaság számba megy már nálunk a hűséges, jó cseléd, valósággal fizetett tolvajai a

gazdáknak. Birkl József pékmester valószínűleg megfélekedezett erről s Csapó István nevű mindenesét szolgálati hanyagsága miatt meg merte dorgálni, a minek nálunk szinte természetes következménye, hogy a mindenes megszökik, csak az a szerencse, ha még lopás nélkül távozik. Csapó is megugrott 18 kor. előleggel, a rendőrség keresi.

— Lopás a vasuton. A vasutnak valószínűleg ismét akadt háziszarkája. Ma reggelre ugyanis az állomáson vesztelő veszprémi személyvonat néhány podgyázkocsi ajtaját feltörve találták. A jelképes ólomzár le volt vágva s a kocsi ajtót a tettes ismét bekötözte. Két csomag hiányzott: egy Budapestről Tót-Vázsonyba irányított ruhás bőrönd s egy Veszprémbe czimzett csomag, melyben papir volt. A tettesek jártasak voltak vasuti ügyekben, erre vall az ajtók bekötözése s főleg ama körülmény, hogy tájékozva voltak a csomagok elhelyezése körül. A rendőrség a nyomozást megindította s valószínű, hogy rövid idő alatt kézre kerül a tettes.

— Automobil-verseny. A grác-budapesti automobil-versenyzők ma d. e. 9 óra után értek be városunkba a palotai sorompón. A Palotai, Sas-Nádor-Budai-uton ezer meg ezer ember bámulta meg a paripa nélkül robogó kocsikat, a ki mint a szemfényvesztők gyors egymásutánban tüntek el a láthatárról. A kengyelfutókat biciklizták, ezeket az automobilosok váltják fel.

Hivatalnok, délutáni 3 órától kedve irodai foglalkozást keres. Czim a kiadó-hivatalban.

Chief Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész
vértképező és tápláló, valódi

Hámatin-pastillái

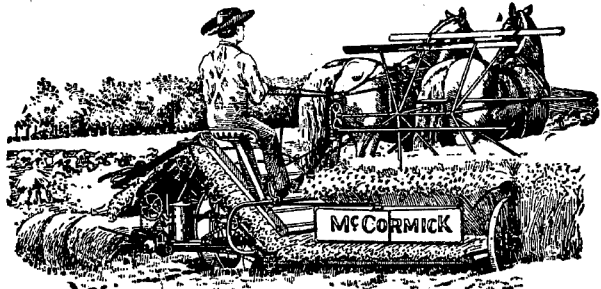
a legmegbízhatóbb szer a sápkór és vérszegénység ellen, valamint az ezekből származó bajok megelőzésére. Mellőzzük a gyomor idegeket tulizgató, szédítő nehéz vasborokat és használjuk csak a könnyen assimiláló pastillákat. Minden doboz a készítő aláírásával van ellátva. Egy doboz ára 4 korona portomentesen szállítva, a pénz előleges beküldése mellett

Thierry A. gyógysz. balsamgyára
Pregradán, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Hirdetések a „Fejermegyei Napló“
részére jutányos áron vétetnek fel.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY (CHICAGOI ARATÓGÉPCYÁR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköto géptógép, Fúkaszálógép, Köszörűkészülék, „Daisy“ marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kévekötofonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

1242

Olcsó tartalékreszek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J STILLMAN
igazgató.

Képviselelnek:

NEY MÓR, Székesfehérvár. Budapest V., Váci-ut 30.

Alapítottatt 1858. evben.

Telep Palotai-utca 23.

Telefon-szam 79.

Sürgöny-csim: Concordia Székesfehérvár.

PFINN JÓZSEF CONCORDIA

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székesfehérvárott, Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas“ szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

Sirkoszoruk!

Vidéki megrendelések távirat útján is ellátottatnak.

Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek.

Sirkoszoruk!

Nyomatott Számmar Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfehérvárott.